Zeer Geheim

RAAD VOOR EUROPESE ZAKEN

Ex.nr.

Nr. 10404

Notulen van de vergadering gehouden op vrijdag 18 maart 1983 in de Trêveszaal van het Kabinet van de Minister-President, 's-morgens van 9.00 uur tot 10.00 uur

---

Aanwezig: minister-president Lubbers en de ministers Van Aardenne, Braks, Van den Broek, De Koning, Ruding en Smit alsmede de staatssecretarissen Bolkestein en Van Eekelen

Voorts zijn aanwezig de heren Van Blankestein (SZW), Boele (EZ), Engering (Fi), Hanrath (BZ), Holtslag (AZ), Loudon (BZ), Posthumus Meyes (BZ), Rutten (PV-EG) en De Zeeuw (LV)

Secretaris: mr. J.P.M.H. Merckelbach
Adjunct-secretaris: drs. F.V.G. Bevort

1.a Notulen van de vergadering van 25 februari 1983 (nr. 10357 en 10357 b)

Vastgesteld na de wijzigingen opgenomen in bijlage I.

1.b Notulen van de vergadering van 4 maart 1983 (nr. 10366 en 10366 b)

Vastgesteld na de wijzigingen opgenomen in bijlage II.

2. Mededelingen

Geen.

111193LC

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 3923
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S03354

3. Beheersing van de EG-begroting (Conclusies van de coördinatiecommissie dd. 16 maart 1983, paragraaf 3, met bijlagen; aangeboden bij brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken dd. 16 maart 1983, nr. DIE/75070 9/83

Staatssecretaris Van Eekelen licht toe dat door het Ministerie van Financiën een notitie is opgesteld over de beheersing van de EG-begroting. Deze notitie is als bijlage toegevoegd aan de conclusies van de coördinatiecommissie. Vervolgens is tijdens interdepartementaal ambtelijk overleg commentaar gegeven op deze notitie. Dit commentaar is weergegeven in de tweede bijlage van de conclusies van de coördinatiecommissie. Spreker wijst erop dat Nederland denkbeelden als vervat in de notitie van Financiën al eerder heeft gelanceerd zonder veel succes tot nu toe. De notitie van Financiën gaat uit van een vooraf vast te stellen begrotingsruimte, zoals dit ook nationaal pleegt te geschieden. Spreker vreest dat er in de praktijk dan weinig ruimte meer over zal blijven voor nieuw beleid en dat daarmee de positie van de Commissie wordt uitgehold.

Minister Van Aardenne is het eens met elke poging om de EG-begroting beter in de vingers te krijgen. In de notitie wordt uitgegaan van het budgettaire kader. Op zich is dit begrijpelijk, maar er dient ook rekening te worden gehouden met de niet-budgettaire voor- en nadelen van het lidmaatschap van de Gemeenschap, die op een of andere wijze tot uiting moeten komen. Spreker vindt dat moet worden voortgegaan met het introduceren van procedures op het gebied van beheersing van de EG-begroting maar daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de Nederlandse huishouding in belangrijke mate profiteert van de Gemeenschap.

Minister Braks onderschrijft de opmerkingen van minister Van Aardenne. Het zou wenselijk zijn de onderliggende economische voordelen van het EG-lidmaatschap te kwantificeren, maar zulks is niet eenvoudig. Spreker onderschrijft de noodzaak tot beheersing van de EG-begroting, maar hierbij dient voorzichtig te werk te worden gegaan teneinde onze eigen geloofwaardigheid niet te verliezen. Commissievoorzitter Thorn heeft een beschuldigende vinger naar de Raad uitgestoken waar het gaat over beheersing van de EG-uitgaven, maar de Commissie is echter zelf als eerste verantwoordelijk voor een betere beheersing van de uitgaven. De Commissie doet herhaaldelijk zelf toezeggingen aan derde landen als gevolg waarvan de uitgaven uit de pan rijzen. De Europese Raad zou de Commissie nog eens hierop moeten wijzen.

Staatssecretaris Bolkestein constateert dat in toenemende mate wordt gedacht in termen van netto winst- of verliesposities van de lidstaten. Hij verwijst

hierbij naar de Britse en Duitse compensatieproblematiek; ook Frankrijk schijnt zich in die richting te bewegen. Spreker's voorkeur gaat ernaar uit in die richting een oplossing te zoeken.

De heer Rutten verwacht dat een nieuw initiatief om tot een betere begrotingsdiscipline te komen in Brussel positief zal worden ontvangen. Nederland heeft al twee maal initiatieven daartoe ondernomen, zij het tot nu toe zonder veel succes omdat de meningen over het stellen van prioriteiten en de wijze van beheersing van de uitgaven ver uiteenliepen. Volgens spreker is het wel een illusie te verwachten dat daarmee de druk op doorbreking van de eigen-middelen-grens zal wegvallen.

De minister-president merkt op dat het niet onnuttig is de haan drie maal te laten kraaien. Spreker is het met minister Van Aardenne eens dat de Gemeenschap meer is dan alleen een kwestie van financiële rekensommen. Bij de beheersing van de begroting gaat het vooral om drie categorieën van uitgaven: het gemeenschappelijk landbouwbeleid; het regionaal en het sociaal fonds en niet te vergeten de apparaatskosten van de diensten van de Gemeenschap. Terughoudendheid moet vooral worden betracht daar waar in de notitie van Financiën gesproken wordt over vluchtwegen. Spreker heeft begrepen dat in het Europees Parlement de gedachte leeft om de begrotingsproblematiek op te lossen via uitbreiding van vervangend beleid. Deze gedachte is ook in het Regeerakkoord opgenomen. De vraag is hoe zulks kan worden waar gemaakt. Spreker vraagt of Financiën kan aangeven welke elementen uit onze begroting zich zouden lenen voor communautarisering.

Minister Van den Broek merkt op dat de problematiek van vervangend beleid is besproken tijdens de REZ van 25 februari 1983. Deze mogelijkheid moet wel worden gerelativeerd. Vervangend beleid is niet primair voordelig voor Nederland, doch veeleer voor de minder welvarende lidstaten in de Gemeenschap.

Staatssecretaris Van Eekelen wijst erop dat de problematiek van vervangend beleid ook is aangestipt in deze conclusies van de coördinatiecommissie, in die zin dat nog zal worden nagegaan welke strekking en betekenis toegekend moet worden aan vervangend beleid en op welke wijze bijstellingen in de landbouwverordeningen mogelijk zijn met het oog op een betere beheersing van de uitgaven.

Minister Ruding kan zich grotendeels vinden in de gemaakte opmerkingen. Terecht is de vraag gesteld wat de feitelijke mogelijkheden zijn van vervangend beleid. Vallen deze gunstig uit dan kan een meer positieve houding worden aangenomen tegenover verdere uitbreiding van gemeenschappelijk beleid. Zijn ze echter minder gunstig, dan dient terughoudendheid te worden betracht ten aanzien van de uitbreiding van de eigen middelen. In ieder geval is het noodzakelijk een band te leggen tussen de nationale en de

communautaire begroting. Er dient wat dit betreft, een signaal uit te gaan van de Raad naar de Commissie. Het afsnijden van vluchtwegen, waarover in de notitie wordt gesproken, heeft naast principiële ook praktische kanten. Zowel het bedrijfsleven als de nationale overheden hebben er hinder van als de Gemeenschap een te groot beroep doet op de kapitaalmarkt. Spreker kan zich vinden in de conclusies van de coördinatie-commissie. Naar aanleiding van de conclusie dat over deze problematiek een mededeling ware te doen in de Europese Raad is door Financiën een ontwerp-interventie voor de minister-president opgesteld.

De minister-president stelt voor de desbetreffende conclusies van de coördinatiecommissie te aanvaarden onder aantekening dat:

a. Financiën in overleg met Buitenlandse Zaken een ontwerp-interventie voor de delegatie naar de Europese Raad zal opstellen;

b. in het nader interdepartementaal overleg over vervangend beleid ook zal worden nagegaan welke onderdelen van de Nederlandse begroting zich zouden lenen voor communautarisering

De raad stemt hiermee in.

4. Voorbereiding van de Europese Raad op 21 en 22 maart 1983 (Conclusies van de coördinatiecommissie dd. 16 maart 1983, paragraaf 1)

Staatssecretaris Van Eekelen licht toe dat de Europese Raad van 21 en 22 maart 1983 een moeilijke bijeenkomst lijkt te worden omdat alle dan aan de orde zijnde onderwerpen aan elkaar gekoppeld zijn. Een van de belangrijkste thema's vormt de uitbreiding van het acquis communautaire met landbouwprodukten uit de Middellandse Zee landen. Bij dit vraagstuk dient een keuze te worden gemaakt tussen verhoging van de eigen middelen van de Gemeenschap, of het instellen van een heffing op oliën en vetten. Er is voorts een samenhang met de problematiek inzake de uitbreiding van de Gemeenschap met Spanje en Portugal. De vraag is of het mogelijk zal zijn de olijfolieproblematiek voorlopig terzijde te stellen. De voorzitter van de Europese Commissie, de heer Thorn, heeft tijdens zijn bezoek aan Nederland op 17 maart 1983 laten weten dat de Commissie zo'n ontkoppeling niet zal voorstellen. Voorts heeft deze opgemerkt dat het moment zeer nabij is, dat de eigen middelen van de Gemeenschap uitgeput raken. Hier ligt tevens een band met het Britse compensatieprobleem. Dit probleem zou via het ont-